

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
Заң факультеті
«Азаматтық-құқықтық бағыт» мамандығы бойынша білім беру бағдарламасы

Заң факультетінің
Ғылыми кеңесінде бекітілді
№ _____ хаттама « ____ » _____
2011 ж.
Факультет деканы _____
Байдельдинов Д.Л.

СИЛЛАБУС

Базалық элективті модуль (КЭМ) - 7 кредит (6,8 ECTS)
«Қазақстан Республикасында табиғи ресурстық қатынастарды реттеудің
мемлекеттік құқықтық тетігі»

қамтитын пәндер
«ECOL 5303» - «Аграрлық кәсіпкерлікті құқықтық реттеу» (2 кредит)
«ECOL 5304» - «Экологиялық сараптама мен экологиялық аудитті құқықтық
реттеу» (2 кредит)
«ECOL 5305» - «Қазақстан Республикасының халықаралық экологиялық құқықтық
ынтымақтастығы» (3 кредит)
1 курс, (к/б), күзгі семестр

Модульдің пәндерін жүргізетін оқытушылар туралы **МӘЛІМЕТ:**

«Аграрлық кәсіпкерлікті құқықтық реттеу» пәні бойынша

Оқытушының аты-жөні, ғылыми дәрежесі, атағы, қызметі:

Дәріс берушінің аты-жөні: Рахметов Есіл Шәріпбайұлы, заң ғылымдарының докторы,
доцент

Телефон: жұмыс телефоны: 3773336 ішкі 1257

e-mail:

каб.: заң факультеті, кедендік, қаржылық және экологиялық құқық кафедрасы, 320 каб.

«Экологиялық сараптама мен экологиялық аудитті құқықтық реттеу» пәні
бойынша

Оқытушының аты-жөні, ғылыми дәрежесі, атағы, қызметі:

Дәріс берушінің аты-жөні: Баимбетов Нуржан Серикович, заң ғылымдарының
кандидаты, доцент.

Телефон: жұмыс телефоны: 3773336 ішкі 1257

e-mail:

каб.: заң факультеті, кедендік, қаржылық және экологиялық құқық кафедрасы, 320 каб.

«Қазақстан Республикасының халықаралық экологиялық құқықтық
ынтымақтастығы» пәні бойынша

Оқытушының аты-жөні, ғылыми дәрежесі, атағы, қызметі:

Дәріс берушінің аты-жөні: Джангабулова Арайлым Куанышбековна, заң ғылымдарының
кандидаты, доцент

Телефон: жұмыс телефоны: 3773336 ішкі 1257

e-mail:

каб.: заң факультеті, кедендік, қаржылық және экологиялық құқық кафедрасы, 320 каб.

Модульдің МАЗМҰНЫ:

▪ **Мақсаты** (модульдер үшін бірыңғай, модуль атына сәйкес қалыптасатын және модуль үшін талқыланып ұсынылатын пән).

▪ **Міндеті:** (спецификацияға арналған бірыңғай тізіммен, пәннің тапсырмаларын біріктіретін, модульге кіретін, тапсырмалар міндетті түрде компетенцияның қалыптасуына бағытталу қажет).

▪ **Модуль бойынша сабақ нәтижелері** (компетенция жүйесіндегі пәннің біріктірілген нәтижелері, Спецификацияға назар салыңыз).

-Жалпы компетенциялар:

инструментальды: ... (2-3 сөйлем түріндегі қысқаша аннотация);

тұлғааралық: ... (2-3 сөйлем түріндегі қысқаша аннотация);

жүйелік: ... (2-3 сөйлем түріндегі қысқаша аннотация);

Пәндік компетенциялар:.

▪ **Пәнді оқыту алдында оқытылуы тиіс пәндер:** мемлекет және құқық теориясы; конституциялық құқық; қаржылық құқық, әкімшілік құқық; азаматтық құқық; еңбек құқығы; қылмыстық құқық және т.б.

I пән «ECOL 5304» - «Экологиялық сараптама мен экологиялық аудитті құқықтық реттеу» (2 кредит)

ПӘННІҢ МАЗМҰНЫ:

• **Мақсаты** «Экологиялық сараптаманы және экологиялық аудитті құқықтық реттеу» пәнін оқыту – табиғи ресурстарға заттық құқықтарды азаматтармен және заңды тұлғалармен жүзеге асыруды сипаттайтын, экологиялық және табиғи ресурстық құқықтың теориялық және тәжірибелік ережелерімен таныстыру; табиғи ресурстарға заттық құқықтарды жүзеге асыратын субъектілердің негізгі құқықтары мен міндеттерін зерттеу; экологиялық және табиғи ресурстық заңнаманың нормаларын дұрыс қолдануға үйрету; ҚР-да қоршаған ортаны пайдалану, қалыптастыру және қорғау, сонымен қатар табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану саласында магистранттарға жоғарғы білім беру.

• **Міндеттері:** Табиғи ресурстарды дұрыс пайдалануды, олардың ұдайы өндірісін, сақтау және жақсартуды қамсыздандыру, шаруашылық жүргізудің барлық нысандарын тең құқықта дамуы үшін жағдайлар құру; табиғи ресурстарға азаматтардың және заңды тұлғалардың құқықтарын қорғау; қоршаған ортаны қорғау аясында заңдылықтың күшейту мақсатында табиғатты пайдалану бойынша қатынастарды құқықтық реттеу мәселелерін қарастыру;

▪ **Модуль бойынша оқытудың нәтижелері**

Магистрлік бағдарламаны бітірушілер білуі тиіс:

– кәсіби тәжірибедегі ғылыми зерттеу саласындағы ғылыми пәннің қазіргі жағдайын бейнелейтін талпыныстар, тенденциялар мен проблемалардың білімін терең жүйелі білуі шарт;

– жалпы ғылыми тәсілдерді, сондай-ақ өздерінің ғылыми зерттеулеріне қолданылатын арнайы тәсілдерді түсіну және білу;

– тәжірибелік тұрғымен қатар бар білімдерді түпнұсқалық түсіну және жаңа білімді құрау мен бейімдеуге қатысты да зерттеу тәсілдері мен талдауды да ғана қолдана білуі қажет;

– аталған ғылыми салада жүйелі түсінік жасай біліп, қазіргі ғылыми зерттеулерге сын көзқараспен қарай біліп, тұжырымдар жасай алу;

- әдістемелік талпыныстарды бағалай білуге, оларды талдай білуге және жаңа гипотезаларды ұсына білуге;
- күрделі мәселелерді шешудегі жүйелік және дәлдік тәсіл, мәліметтердің толық еместігі жағдайында және өзінің қортындыларын мамандар үшін де кәсіби дайындығы жоқ адамдар негізді қортындылар жасауға;
- проблемаларды шешеудегі дербестік пен түпнұсқалық және кәсіби деңгейде дербес жоспарлауға және шешуге;
- өзінің білімін дамытуға және тереңдетуге және жоғары деңгейде жаңа дағдыларды игеруге;
- жетістікпен жұмысқа орналасуға қажетті жеке сипаттар мен дағдыларды игеруге, жеке жауапкершілікті талап ететін бастамашы болуға, қилы жағдайларда проблемаларды шеше білуге, тұрақты кәсіби даму үшін дербес қабілетті болуға.

- Жалпы құзырет:

Құралдық: Ғылыми тәсілдермен жұмыс істеу қабілеттілігі, ерекше маңызды салыстырмалы-құқықтық талдау тәсілі иеленеді. Методологиялық қабілеттіктерді иелену, синэргетика және телеологиялық келісім құқық тәсілдерімен және ақпараттық технология көмегі арқылы қоршаған ортаны түсіну және басқару машықтарын білу, уақытты ыңғайлы ұйымдастыра алатын қазіргі менеджер-басқарушының қабілеттерінің болуы, ақпараттық кеңістіктің құқықтық қауіпсіздігін қамтамасыз ету стратегиясын қоя білу, дербес және тиімді басқару шешімдерін қабылдау, туындауы мүмкін проблемаларды шешу.

Тұлғааралық: Құқықтық білімдерді сындарлы ұғыну және өзін өзі сынға алу қабілеттілігі. ҚР заңнамасын сындарлы бағалай білу. Сауатты, негізді талдау және сындарлы аргументті тұжырымдар мен қорытындыларды ұсына білу қабілеттілігі. Пікірталастарды жүргізе білу қабілеттілігі. Белсенді қайраткердің жеке-психологиялық қабілеттіктерінің болуы; соның ішінде сынға алу және мадақтауды дұрыс түсінудің қабілеттілігімен байланысты; әлеуметтік, корпоративтік және т.б. өзара іс-әрекет пен ынтымақтастықтың өзара қатынасымен негізгі әлеуметтік дағдыларды сипаттау; топта жұмыс істей білу, топ ішіндегі қатынастар мен міндеттемелерді қабылдай білуге әзірлік.

Жүйелік: Жүйені жетілдіру мақсатында өзгерістерді жоспарлау қабілеттілігі. Аталған тәсіл әсіресе қолданыстағы заңнаманы құқықтық бағалау барысында және құқықтық сипаттағы болжамдар мен гипотезаларды әзірлеу барысында маңызды. Құқықтық фактіні бағалаудағы маңызды критерилерді анықтай білу. Казуистік жағдайларда шешуде жүйелілік және құрылымдықтың үйлесуі. Ақпараттық және телекоммуникациялық технологияларды құқықтық реттеу жүйесіндегі қазіргі заңшығарушылық базаны білу, оны одан әрі дамуының байланыстары мен дамуын білу.

Пәндік құзырет: Таңдаған кәсіптік қызметке қатысты ғылыми- зерттеу жұмыстарына қатысты сараптамалық әдістер мен тәсілдерді игеру, құқықтық көмекті өкілеттік шегінде және кәсіби жүзеге асыру және оны дамыған ақпараттық-коммуникациялық технологиялар тәжірбиесін енгізу.

▪ **Пәнді оқыту алдында оқытылуы тиіс пәндер:** мемлекет және құқық теориясы; конституциялық құқық; қаржылық құқық, әкімшілік құқық; азаматтық құқық; еңбек құқығы; қылмыстық құқық және т.б.

Сабақтың күнтізбелік-тақырыптық жоспары

Апта лар	Тақырып атауы	Сағатта р	СОӨЖ тапсырмалары
1 Модуль			
1	Дәріс. Экологиялық сараптаманың түсінігі мен түрлері. Жалпы сипаттамасы.	3	

	Экологиялық сараптама түсінігі. Экологиялық сараптама түрлері. Экологиялық сараптаманың мақсаттары.		
	Семинар сабағы Экологиялық сараптаманың түсінігі, түрлері және жалпы сипаттамасы. Экологиялық сараптаманың негізгі міндеттері.	2	
2	Дәріс. Мемлекеттік экологиялық сараптаманың объектілері. Мемлекеттік экологиялық сараптаманы жүзеге асыратын органдар. Экологиялық сараптаманың объектілері. Экологиялық сараптама субъектілері. Міндетті мемлекеттік экологиялық сараптамаға жататын объектілері. Мемлекеттік экологиялық сараптаманы жүргізу тәртібі	3	
	Семинар сабағы Экологиялық сараптаманың объектілері. Экологиялық сараптама субъектілері. Міндетті мемлекеттік экологиялық сараптамаға жататын объектілері. Мемлекеттік экологиялық сараптаманы жүргізу тәртібі	2	
3	Дәріс. Мемлекеттік экологиялық сараптаманың жүргізу мерзімдері және қорытындысы. Мемлекеттік экологиялық сараптаманы жүргізу мерзімдері. Мемлекеттік экологиялық сараптаманың қорытындысы. Мемлекеттік экологиялық сараптаманы жүзеге асыратын сарапшылық бөлімшелері басшыларының құқықтары.	3	
	Семинар сабағы Мемлекеттік экологиялық сараптаманы жүргізу мерзімдері. Мемлекеттік экологиялық сараптаманың қорытындысы. Мемлекеттік экологиялық сараптаманы жүзеге асыратын сарапшылық бөлімшелері басшыларының құқықтары.	2	МОӨЖ 1. Мемлекеттік экологиялық сараптама жүргізу тәртібі нысаны-реферат тапсыру мерзімі 3 апта
4	Дәріс. Мемлекеттік экологиялық сараптама сарапшысы. Мемлекеттік экологиялық сараптаманы жүргізу процесіне сырттан сарапшылар тарту. Мемлекеттік экологиялық сараптама сарапшысы. Экологиялық сарапшының құқықтық мәртебесінің мәселелері. Мемлекеттік	3	

	экологиялық сараптаманы жүргізу процесіне сырттан сарапшылар тарту.		
	Семинар сабағы Мемлекеттік экологиялық сараптама сарапшысы. Экологиялық сарапшының құқықтық мәртебесінің мәселелері. Мемлекеттік экологиялық сараптаманы жүргізу процесіне сырттан сарапшылар тарту.	2	
5	Дәріс. Мемлекеттік экологиялық сараптама кеңесі. Мемлекеттік экологиялық сараптама қаржыландыру. Мемлекеттік экологиялық сараптама нормативті құқықтық актілер. Мемлекеттік экологиялық сараптаманың сарспшылық кеңестері. Мемлекеттік экологиялық сараптаманың жариялығы. Мемлекеттік экологиялық сараптама жүзеге асыру кезіндегі келіспеушіліктерді қарау тәртібі. Мемлекеттік экологиялық сараптама қаржыландыру.	3	МОӨЖ 2. 1. Мемлекеттік экологиялық сараптаманың қорытындысы Тапсыру нысаны - аузша Тапсыру мерзімі 5 апта.
	Семинар сабағы Мемлекеттік экологиялық сараптама нормативті құқықтық актілер. Мемлекеттік экологиялық сараптаманың сарспшылық кеңестері. Мемлекеттік экологиялық сараптаманың жариялығы. Мемлекеттік экологиялық сараптама жүзеге асыру кезіндегі келіспеушіліктерді қарау тәртібі. Мемлекеттік экологиялық сараптама қаржыландыру.	1	
Модуль 2.			
6	Дәріс. Қоғамдық экологиялық сараптаманың жалпы сипаттамасы және түсінігі. Қоғамдық экологиялық сараптаманы ұйымдастырушы. Қоғамдық экологиялық сараптаманың сарапшылары. Қоғамдық экологиялық сараптама объектілері. Қоғамдық экологиялық сараптаманы қаржыландыру.	3	
	Семинар сабағы Қоғамдық экологиялық сараптаманы ұйымдастырушы. Қоғамдық экологиялық сараптаманың сарапшылары. Қоғамдық экологиялық сараптама объектілері. Қоғамдық экологиялық сараптаманы қаржыландыру.	1	
7	Дәріс. Қоғамдық экологиялық сараптаманы тіркеу тәртібі. Қоғамдық экологиялық сараптаманың қорытындысы. Қоғамдық экологиялық сараптаманы тіркеу тәртібі. Қоғамдық экологиялық сараптаманың қорытындысы. Қоғамдық экологиялық	3	МОӨЖ- 3 Мемлекеттік экологиялық сараптама- мемлекеттік экологиялық бақылау ретінде нысаны- реферат

	сараптаманың нәтижелерін пайдалану.		тапсыру мерзімі 7 апта.
	Семинар сабағы Қоғамдық экологиялық сараптаманы тіркеу тәртібі. Қоғамдық экологиялық сараптаманың қорытындысы. Қоғамдық экологиялық сараптаманың нәтижелерін пайдалану.	1	
8	Дәріс. Экологиялық аудит. Экологиялық аудит. Экологиялық аудит түрлері. Экологиялық аудитті жүргізу үшін негіздер.	3	
	Семинар сабағы Экологиялық аудит. Экологиялық аудит түрлері. Экологиялық аудитті жүргізу үшін негіздер.	1	
9	Дәріс. Экологиялық аудитті жүргізу әдістері. Экологиялық аудитті жүргізу әдістері. Міндетті экологиялық аудиттің жүргізу туралы шешім. Міндетті экологиялық аудитті жүргізудің ерекшеліктері.	2	МОӨЖ 4 Экологиялық аудит жүргізу бағдарламасы нысаны-жазбаша (Баяндама) тапсыру мерзімі 9,10 апта.
	Семинар сабағы Экологиялық аудитті жүргізу әдістері. Міндетті экологиялық аудиттің жүргізу туралы шешім. Міндетті экологиялық аудитті жүргізудің ерекшеліктері.	1	
10	Дәріс. Экологиялық аудиторлық есептер. Экологиялық аудиторлық есептерге қойылатын талаптар. Міндетті экологиялық аудит есебін қарау тәртібі..	2	
	Семинар сабағы Экологиялық аудиторлық есептерге қойылатын талаптар. Міндетті экологиялық аудит есебін қарау тәртібі.	1	
11	Дәріс. Экологиялық аудитор. Экологиялық аудитор. Экологиялық аудиторлық ұйым. Экологиялық аудиторлық палатасы. Экологиялық аудиторлардың және экологиялық аудиторлық ұйымдардың міндеттері. Экологиялық аудитті жүргізу құқығын шектеу.	2	.
	Семинар сабағы Экологиялық аудитор. Экологиялық аудиторлық ұйым. Экологиялық аудиторлық палатасы. Экологиялық аудиторлардың және экологиялық аудиторлық ұйымдардың міндеттері. Экологиялық аудитті жүргізу құқығын шектеу.	1	
12	Дәріс Аудиттелетін субъектінің құқықтары мен міндеттері. Экологиялық менеджмент жүйелерінің аудиті.		МОӨЖ 5 Экологиялық аудиті жүргізу тәртібін бұзғаны үшін

	Аудиттелетін субъектінің құқықтары мен міндеттері. Экологиялық менеджмент. Экологиялық менеджмент жүйелерінің аудиті.		заңды жауапкершілік. нысаны—ауызша, дөңгелек стол тапсыру мерзімі 12,13апта.
	Семинар сабағы. Аудиттелетін субъектінің құқықтары мен міндеттері. Экологиялық менеджмент. Экологиялық менеджмент жүйелерінің аудиті.		
13	Дәріс Экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету мақсатында сәйкестікті растауға арналған стандарттар. Экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету мақсатында сәйкестікті растауға арналған стандарттар. Экологиялық таңбалау. Халықаралық стандарттарды енгізу.		
	Семинар сабағы. Экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету мақсатында сәйкестікті растауға арналған стандарттар. Экологиялық таңбалау. Халықаралық стандарттарды енгізу.		
14	Дәріс. Экологиялық заңнаманы бұзғаны үшін заңи жауапкершілік. Экологиялық заңнаманы бұзғаны үшін заңи жауапкершілік. Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасын бұзудан келтірілген зиянды өтеу тәртібі.		МӨӨЖ 6. Кәсіби орындардың экологиялық қауіпті заттар мен қалдықтардың негізгі қайнар көздері нысаны— жазбаша, -Баяндама тапсыру мерзімі 14, 15 апта.
	Семинар сабағы. Экологиялық заңнаманы бұзғаны үшін заңи жауапкершілік. Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасын бұзудан келтірілген зиянды өтеу тәртібі.		
15	Дәріс. Міндетті экологиялық сақтандыру объектісі. Міндетті экологиялық сақтандырудың мақсаты және негізгі принциптері. Міндетті экологиялық сақтандырудың мақсаты және негізгі принциптері. Міндетті экологиялық сақтандыру шарты және оны жасасу тәртібі. Сақтанушының құқықтары мен міндеттері. Сақтандырушының құқықтары мен міндеттері.		
	Семинар сабағы, Міндетті экологиялық		

сақтандырудың мақсаты және негізгі принциптері. Міндетті экологиялық сақтандыру шарты және оны жасасу тәртібі. Сақтанушының құқықтары мен міндеттері. Сақтандырушының құқықтары мен міндеттері		
--	--	--

А) Негізгі

1. 30 тамыз 1995 ж. Қазақстан Республикасының Конституциясы. - Жеке басылым, 2007 ж.
2. 9 қаңтар 2007 ж. ҚР Экологиялық кодексі. - Жеке басылым, 2007 ж.
3. 20 маусым 2003 ж. Қазақстан Республикасының Жер кодексі. - Жеке басылым, 2007 ж.
4. 7 шілде 2006 ж. ҚР-ның "Ерекше қорғалатын табиғи аумақтар туралы" Заңы. (толықтырулар мен өзгерістер 31.07.2007 ж.) - Жеке басылым.
5. ҚР-ның 1996 ж. 27 қаңтардағы "Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы" Заң. - Жеке басылым. (толықтырулар мен өзгерістер 7.07.2007ж.)
6. ҚР-ның 2003 ж. 8 шілдедегі Орман кодексі. - Жеке басылым.
7. ҚР-ның 2003 ж. 9 шілдедегі Су кодексі. - Жеке басылым.
8. ҚР-ның "Жануарлар дүниесін қорғау, қайта өсіру және пайдалану туралы" 2004 ж. 9 шілдедегі Заңы. - Жеке басылым. (толықтырулар мен өзгерістер 31.01.2007ж.)

Б) Қосымша

- 1.Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексі (Жалпы және арнай бөлім) 27.12.1994 ж.,1.061999ж. (5.07.2006 ж. өзгерістер мен толықтырулармен)
- 2.Сандық геоақпараттық жүйелер негізінде Қазақстан Республикасы табиғи объектілерінің бірыңғай мемлекеттік кадастрлар жүйесін құру туралы ҚР Үкіметінің қаулысы, 2000 ж. 25 қыркүйек № 1449.(толықтырулар мен өзгерістер 1.07.2005 ж.)
- 3.Қазақстан Республикасының Ерекше қорғалатын табиғи аумақтарын 2030 жылға дейін дамытудың және орналастырудың тұжырымдамасы туралы ҚР Үкіметінің қаулысы, 2000 ж. 10 қараша № 1692.
- 4.Қазақстан Республикасында мемлекеттік жер кадастрын жүргізудің ережесін бекіту туралы ҚР Үкіметінің 2003 жылғы 20 қыркүйектегі № 958 қаулысы. (толықтырулар мен өзгерістер 6.06.2006 ж.)
- 5.Қазақстан Республикасында жер мониторингін жүргізу және оның деректерін пайдалану ережесін бекіту туралы ҚР Үкіметінің 2003 жылғы 19 қыркүйектегі № 956 қаулысы. (толықтырулар мен өзгерістер 6.06.2006 ж.)
- 6.Жердің ерекше қорғалатын табиғи аумақтарға жатқызу және жерді осы аумақтардың резервіне қалдыру ережесін бекіту туралы ҚР Үкіметінің 2003 жылғы 8 қыркүйектегі № 910 қаулысы.
- 7.Қазақстан Республикасының жер ресурстарын ұтымды пайдалану мен сақтаудың 1994-1995 жылдарға және 2010 жылға дейінгі кезеңге арналған тұжырымдамасы туралы (негізгі ережелер) ҚР Министрлер Кабинетінің Қаулысы, 11 қазан 1994 ж. № 1149.
- Қазақстан Республикасы Энергетика және минералдық ресурстар министрлігі Геология және жер қойнауын пайдалану комитетінің мәселелері ҚР Үкіметінің 2004 жылғы 28 қазандағы № 1107 қаулысы. (толықтырулар мен өзгерістер 24.02.2006 ж.)
- 8.Қазақстан Республикасының Жер қойнауын пайдалану мониторингінің бірыңғай мемлекеттік жүйесін құру тәртібі туралы ҚР Үкіметінің қаулысы, 2002 ж. 29 желтоқсан № 1444.
- 9.Қазақстан Республикасында жер қойнауын пайдалану құқығын берудің тәртібін бекіту туралы ҚР Үкіметінің қаулысы, 2000 ж. 21 қаңтар № 108. (толықтырулар мен өзгерістер 28.04.2006 ж.)

10.Қазақстан Республикасындағы жер қойнауының мемлекеттік мониторингі туралы ережені бекіту туралы ҚР Үкіметінің қаулысы, 1997 жылғы 27 қаңтардағы № 106.

Қазақстан Республикасының жер қойнауын мемлекеттік сараптау туралы ережені бекіту туралы ҚР Үкіметінің Қаулысы, 1996 ж. 18 қазан № 1288. (толықтырулар мен өзгерістер 29.09.2005 ж.)

11.Зиянды заттарды, радиоактивті қалдықтарды және пайдаланылған ағын суды жер қойнауына көмудің мемлекеттік кадастрын жүргізудің тәртібі туралы ережені бекіту туралы ҚР Үкіметінің Қаулысы, 1996 ж. 18 қазан № 1285. (толықтырулар мен өзгерістер 25.04.2006 ж.)

12.Қазақстан Республикасында жер қойнауын қорғауды мемлекеттік бақылау туралы ережені бекіту туралы ҚР Үкіметінің Қаулысы, 1996 ж. 18 қазан № 1284.

13.Су ресурстарын кешенді пайдалану мен қорғаудың басты және бассейндік схемаларын және су шаруашылығы теңгерімдерін әзірлеу әрі бекіту ережесін бекіту туралы ҚР Үкіметінің 2004 жылғы 10 ақпандағы № 159 қаулысы.

14.Су қорын пайдалану мен қорғау саласындағы мемлекеттік бақылауды ұйымдастыру әрі жүргізу ережесін бекіту туралы ҚР Үкіметінің 2004 жылғы 6 ақпандағы № 144 қаулысы.

15.Су объектілерінің мемлекеттік мониторингін жүргізу, суды мемлекеттік есепке алу және оны пайдалану ережесін бекіту туралы ҚР Үкіметінің 2004 жылғы 26 қаңтардағы № 85 қаулысы.

16.Су объектілеріне зиянды әсерлердің рұқсат етілетін шекті нормативтерін әзірлеу және бекіту ережесін бекіту туралы ҚР Үкіметінің 2004 жылғы 19 қаңтардағы № 50 қаулысы.

17.Су қорғау аймақтары мен белдеулерін белгілеу ережесін бекіту туралы ҚР Үкіметінің 2004 жылғы 16 қаңтардағы № 42 қаулысы.

18.Мемлекеттік су кадастрын жүргізу ережесін бекіту туралы ҚР Үкіметінің 2003 жылғы 31 желтоқсандағы № 1378 қаулысы.

19.Қазақстан Республикасы экономикасының су секторын дамытудың және су шаруашылығы саясатының 2010 жылға дейінгі тұжырымдамасын мақұлдау туралы ҚР Үкіметінің қаулысы, 2002 ж. 21 қаңтар № 71.

20.Қазақстан Республикасының мемлекеттік орман күзеті туралы ережені бекіту туралы ҚР Үкіметінің 2004 жылғы 9 наурыздағы № 291 қаулысы.

21.Мемлекеттік орман кадастры мен ормандардың мемлекеттік мониторингін жүргізу ережелерін бекіту туралы ҚР Үкіметінің 2004 жылғы 17 ақпандағы № 188 қаулысы.

22.Мемлекеттік орман қорының аумағында орман орналастыруды жүргізу ережесін бекіту туралы ҚР Үкіметінің 2004 жылғы 16 қаңтардағы № 45 қаулысы.

23.Орман қорының мемлекеттік есебін жүргізу ережесін бекіту туралы ҚР Үкіметінің 2003 жылғы 26 қарашадағы № 1182 қаулысы.

Негізгі әдебиеттер

1. Байдельдинов Д.Л. Бекишева С.Д. Экологическое право Республики Казахстан. – Алматы, 2004.
2. Байдельдинов Д.Л. Қазақстан Республикасының экологиялық құқығы.-Алматы, 2005.
3. Бекишева С.Д. Экологическое право Республики Казахстан. Учебное пособие. –
4. Культелеев С.Т. Экологическое право Республики.-Алматы, 2003.
5. Боголюбов В.В. Экологическое право.-М., 2001.
6. Бринчук М.М. Экологическое право России.-М.,1998.

7. Байдельдинов Д.Л. Юридическая ответственность за экологические правонарушения.-Алматы, 1993.
8. Байдельдинов Д.Л. Экологическое законодательство Республики Казахстан.- Алматы, 1995.
9. Байдельдинов Д.Л. Правовой механизм государственного управления в области экологии.-Алматы, 1998.
10. Караганды, 2001.
11. Баймбетов Н.С. Правовые основы экологической экспертизы в Республике Казахстан.-Алматы, 2001.
12. Ерофеев Б.В. Экологическое право.-М., 1996.
13. Культелеев С.Т. Материалы по экологическому праву. Практикум по семинарским занятиям.-Алматы, 2000.
14. Мухитдинов Н.Б. Горное право.-Алматы, 1995.
15. Назарбаев Н.Ә. Қазақстан халқына Қазақстан Республикасы Президентінің Жолдауы – 2030: гүлдену, қауіпсіздік және жақсару.
16. Петров В.В. Экологическое право России.-М., 1997.
17. Стамқұлов Ә.С. Қазақстан Республикасының экология құқығы. Алматы, 2003.

Қосымша әдебиеттер

1. Абдраимов Б.Ж. Актуальные вопросы правоприменения при разрешении судами земельных споров.-Алматы, 1998.
2. Адильханов Ф.Х. Юридическая ответственность за экологические правонарушения. Барнаул, 1991.
3. Андрейцев В.И. Правовое обеспечение экологической экспертизы.-Киев, 1990.
4. Байсалов С.Б. Водное право Казахской ССР (некоторые проблемы теории и практики).- Алма-Ата: Наука, 1966.
5. Байсалов С.Б. Комментарий к Лесному кодексу РК.- Вестник Министерства юстиции РК, 1995, №2.
6. Голиченков А.К. Экологический контроль: теория и практика правового обеспечения.- М., 1991.
7. Бринчук М.М. Правовая охрана окружающей среды от загрязнения токсичными веществами.-М., 1990.
8. Еренов А.Е., Мухитдинов Н.Б., Косанов Ж.Х., Хаджиев А.Х. Эффективность природоохранного законодательства. – Алма-Ата: Наука. 1998.
9. Колбасов О.С. Возмещение гражданам экологического вреда.-Государство и право, 1994, №10.

МӨЖ / МОӨЖ бойынша тапсырмалар және әдістемелік ұсыныстар.

МОӨЖ 1.

Мемлекеттік экологиялық сараптама жүргізу тәртібі
нысаны-реферат
тапсыру мерзімі 3 апта

МОӨЖ 2.

Мемлекеттік экологиялық сараптаманың қорытындысы
Тапсыру нысаны - аузша
Тапсыру мерзімі 5 апта.

МОӨЖ 3.

Мемлекеттік экологиялық сараптама- мемлекеттік экологиялық бақылау ретінде
нысаны- реферат
тапсыру мерзімі 7 апта.

МОӨЖ 4.

Экологиялық аудит жүргізу бағдарламасы
нысаны-жазбаша (Баяндама)
тапсыру мерзімі 9,10 апта.

МОӨЖ 5.

Экологиялық аудиті жүргізу тәртібін бұзғаны үшін заңды жауапкершілік.
нысаны—ауызша, дөңгелек стөл
тапсыру мерзімі 12,13 апта.

МОӨЖ 6.

Кәсіби орындардың экологиялық қауіпті заттар мен қалдықтардың негізгі қайнар көздері нысаны—жазбаша, -Баяндама

тапсыру мерзімі 14, 15 апта.

БАҒА ҚОЮ САЯСАТЫ

Пән бойынша емтихандық баға аралық бақылау - 60% және аралық аттестация – 40% қосындысы болып анықталады және жалпы - 100% құрайды.

Егер студент семестр бойы аралық бақылау және ағымдағы бақылау бойынша жоғарғы баллдың жартынан (30%) азын алса емтиханға жіберілмейді.

Баға критерийі:

Ағымдағы және аралық бақылау – 60%;

Аралық аттестация (емтихан) – 40%;

Барлығы – 100%.

Білімді бағалау шкаласы:

Әріптік жүйе бойынша баға	Балдардың сандық эквиваленті	%-дық құрамы	Дәстүрлі жүйе бойынша баға
A	4,0	95-100	«Өте жақсы»
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	«Жақсы»
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	«Қанағаттанарлық»
C	2,0	65-69	
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D	1,0	50-54	
F	0	0-49	«Қанағаттанарлықсыз»
I (Incomplete)	-	-	«Пән аяқталмаған» (GPA санағанда есептелмейді)
P (Pass)	-	0-60 65-100	«Сынақ» (GPA санағанда есептелмейді PA)
NP (No Pass)	-	0-29 0-64	«Сынақтан өтпеді» (GPA санағанда есептелмейді)
W (Withdrawal)	-	-	«Пәннен бас тарту» (GPA санағанда есептелмейді GPA)
AW (Academic)			«Академиялық себептермен пәннен шығарылуы

Withdrawal)			(GPA санағанда есептелмейді)
AU (Audit)	-	-	«Пән тыңдалды» (GPA санағанда есептелмейді)

Академиялық мінез-құлық және әдептілік саясаты

Толерантты болыңыз, басқалардың пікірлерін құрметтеңіз. Қарсылықтар нақты формада тұжырымдалсын. Плагиат және басқа әділетсіз жұмыстарға жол жоқ. СӨЖ, аралық бақылау және емтихан тапсыру барысында көшіруге және басқадан көмек сұрауға, басқа адамдардың шығарған есептерінің көшірмесін алуға, басқа студенттің орнына емтихан тапсыруға жол берілмейді. Курстың кез келген мәліметін бұрмалаған студенттің қорытынды бағасы «F» болады.

II пән «ECOL 5305» - «Қазақстан Республикасының халықаралық экологиялық құқықтық ынтымақтастығы» (3 кредит)

ПӘННІҢ МАЗМҰНЫ:

■ **Мақсаты** Арнайы курсты зерделеудің басты мақсаты магистрлардың өз бетімен ғылыми ізденістер жасауға деген қабілеттерін қалыптастыру, экологиялық құқық аясында туындайтын халықаралық экологиялық ынтымақтастық мәселелерін талдау, сын-пікірлер айту және ойластыру барысында ғылыми тұжырым жасауға баулу болып табылады. Халықаралық экологиялық ынтымақтастық саясатын қамтамасыз етуге қабілеті құқық қорғау органның, өкілді атқарушы органның және өзге де мемлекеттік және мемлекеттік емес органның болашақ жұмыскерлері болатын құқықтанушыларды дайындау.

■ **Міндеттері:** Сот және өзге де құқық қолдану практикасын, арнайы мемлекеттік органның құзыретін және табиғат пайдаланушылардың құқықтық жағдайына туындаған мәселеге магистранттың жеке позициясын қалыптастыру. ҚР халықаралық экологиялық ынтымақтастығын қамтамасыз етуге арналған заңнамалары мен құқық қолдануын шет елмен салыстра отырып анализ жасап зерттеу және шешу жолын қарастыру. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы ғылыми-зерттеу жұмыстарын дамыту

■ Модуль бойынша оқытудың нәтижелері

Магистрлік бағдарламаны бітірушілер білуі тиіс:

- кәсіби тәжірибедегі ғылыми зерттеу саласындағы ғылыми пәннің қазіргі жағдайын бейнелейтін талпыныстар, тенденциялар мен проблемалардың білімін терең жүйелі білуі шарт;
- жалпы ғылыми тәсілдерді, сондай-ақ өздерінің ғылыми зерттеулеріне қолданылатын арнайы тәсілдерді түсіну және білу;
- тәжірибелік тұрғымен қатар бар білімдерді түпнұсқалық түсіну және жаңа білімді құрау мен бейімдеуге қатысты да зерттеу тәсілдері мен талдауды да ғана қолдана білуі қажет;
- аталған ғылыми салада жүйелі түсінік жасай біліп, қазіргі ғылыми зерттеулерге сын көзқараспен қарай біліп, тұжырымдар жасай алу;
- әдістемелік талпыныстарды бағалай білуге, оларды талдай білуге және жаңа гипотезаларды ұсына білуге;
- күрделі мәселелерді шешудегі жүйелік және дәлдік тәсіл, мәліметтердің толық еместігі жағдайында және өзінің қортындыларын мамандар үшін де кәсіби дайындығы жоқ адамдар негізді қортындылар жасауға;
- проблемаларды шешеудегі дербестік пен түпнұсқалық және кәсіби деңгейде дербес жоспарлауға және шешуге;
- өзінің білімін дамытуға және тереңдетуге және жоғары деңгейде жаңа дағдыларды игеруге;
- жетістікпен жұмысқа орналасуға қажетті жеке сипаттар мен дағдыларды игеруге, жеке жауапкершілікті талап ететін бастамашы болуға, қилы жағдайларда проблемаларды шеше білуге, тұрақты кәсіби даму үшін дербес қабілетті болуға.

- Жалпы құзырет:

Құралдық: Ғылыми тәсілдермен жұмыс істеу қабілеттілігі, ерекше маңызды салыстырмалы-құқықтық талдау тәсілі иеленеді. Методологиялық қабілеттіктерді иелену, синэнергетика және телеологиялық келісім құқық тәсілдерімен және ақпараттық технология көмегі арқылы қоршаған ортаны түсіну және басқару машықтарын білу, уақытты ыңғайлы ұйымдастыра алатын қазіргі менеджер-басқарушының қабілеттерінің болуы, ақпараттық кеңістіктің құқықтық қауіпсіздігін қамтамасыз ету стратегиясын қоя білу, дербес және тиімді басқару шешімдерін қабылдау, туындауы мүмкін проблемаларды шешу.

Тұлғааралық: Құқықтық білімдерді сындарлы ұғыну және өзін өзі сынға алу қабілеттілігі. ҚР заңнамасын сындарлы бағалай білу. Сауатты, негізді талдау және сындарлы аргументті тұжырымдар мен қорытындыларды ұсына білу қабілеттілігі. Пікірталастарды жүргізе білу қабілеттілігі. Белсенді қайраткердің жеке-психологиялық қабілеттіктерінің болуы; соның ішінде сынға алу және мадақтауды дұрыс түсінудің қабілеттілігімен байланысты; әлеуметтік, корпоративтік және т.б. өзара іс-әрекет пен ынтымақтастықтың өзара қатынасымен негізгі әлеуметтік дағдыларды сипаттау; топта жұмыс істей білу, топ ішіндегі қатынастар мен міндеттемелерді қабылдай білуге әзірлік.

Жүйелік: Жүйені жетілдіру мақсатында өзгерістерді жоспарлау қабілеттілігі. Аталған тәсіл әсіресе қолданыстағы заңнаманы құқықтық бағалау барысында және құқықтық сипаттағы болжамдар мен гипотезаларды әзірлеу барысында маңызды. Құқықтық фактіні бағалаудағы маңызды критерилерді анықтай білу. Казуистік жағдайларда шешуде жүйелілік және құрылымдықтың үйлесуі. Ақпараттық және телекоммуникациялық технологияларды құқықтық реттеу жүйесіндегі қазіргі заңшығарушылық базаны білу, оның одан әрі дамуының байланыстары мен дамуын білу.

Пәндік құзырет: Таңдаған кәсіптік қызметке қатысты ғылыми- зерттеу жұмыстарына қатысты сараптамалық әдістер мен тәсілдерді игеру, құқықтық көмекті өкілеттік шегінде және кәсіби жүзеге асыру және оны дамыған ақпараттық-коммуникациялық технологиялар тәжірибиесін енгізу.

■ **Пәнді оқыту алдында оқытылуы тиіс пәндер:** мемлекет және құқық теориясы; конституциялық құқық; қаржылық құқық, әкімшілік құқық; азаматтық құқық; еңбек құқығы; қылмыстық құқық және т.б.

Сабақтың күнтізбелік-тақырыптық жоспары

Апта лар	Тақырып атауы	Сағатта р	СОӨЖ тапсырмалары
1 Модуль Халықаралық экологиялық құқық түсінігі			
1	Дәріс. Халықаралық экологиялық құқықтың түсінігі мен пәні. Жалпы сипаттамасы. Қоршаған ортаны халықаралық – құқықтық қорғаудың түсінігі. Халықаралық экологиялық құқықтың түсінігі, пәні, әдістері, қағидалары. Қоршаған ортаны халықаралық – құқықтық қорғау объектілері. Қоршаған ортаны халықаралық – құқықтық қорғау даму тарихы.	3	
	Семинар сабағы Қоршаған ортаны халықаралық – құқықтық қорғаудың түсінігі. Халықаралық экологиялық құқықтың түсінігі, пәні, әдістері, қағидалары. Қоршаған ортаны халықаралық – құқықтық қорғаудың түсінігі. Қоршаған ортаны халықаралық – құқықтық қорғау объектілері. Қоршаған ортаны халықаралық – құқықтық қорғау даму тарихы.	2	

2	Дәріс. Халықаралық экологиялық құқықтың қайнар көздері. Табиғатты халықаралық қорғау туралы Конференция (Берн 1913 ж). Табиғатты халықаралық қорғау одағын құру. Адамды қоршаған ортаны қорғау жөніндегі 1972 жылғы Стокгольм конференциясы. Қоршаған ортаны қорғау және дамыту жөніндегі 1992 жылғы Рио-де-Жанейро конференциясы. «Биологиялық әртүрлілік конвенцияларының қоршаған ортаны қорғау қағидалары мен экологиялық құқық қағидаларының ара қатынасы. (Рио-де-Жанейро, 5 июня 1992 года)	3	МОӨЖ 1. Халықаралық экологиялық заңнаманың даму және қалыптасу тарихы. Салыстырмалы құқықтық талдау жасау. Кемшілігі мен жетістігін Айырмашылығы мен ұқсастығын анықтау. Тапсыру нысаны ауызша, тапсыру мерзімі екінші апта.
	Семинар сабағы Табиғатты халықаралық қорғау туралы Конференция (Берн 1913 ж). Табиғатты халықаралық қорғау одағын құру. Адамды қоршаған ортаны қорғау жөніндегі 1972 жылғы Стокгольм конференциясы. Қоршаған ортаны қорғау және дамыту жөніндегі 1992 жылғы Рио-де-Жанейро конференциясы. «Биологиялық әртүрлілік конвенцияларының қоршаған ортаны қорғау қағидалары мен экологиялық құқық қағидаларының ара қатынасы. (Рио-де-Жанейро, 5 июня 1992 года)	2	
3	Дәріс. Халықаралық экологиялық қатынастар. Объектілері мен субъектілері. Халықаралық мәртебеге ие қоршаған орта объектілерінің түсінігі. Табиғат ортасындағы бөлек объектілер саласындағы Қазақстан Республикасының ынтымақтастығы. Әлемдік мұхитты халықаралық құқықтық қорғау режимі. Теңіз құқығы туралы конвенциялар. Атмосфералық ауаны халықаралық құқықтық қорғау режимі. Азон қабатын, әуе кеңестігін қорғау жөніндегі конвенциялар. Ғарыш кеңістігін халықаралық құқықтық қорғау режимі. Жануарлар әлемін халықаралық құқықтық қорғау режим. Биологиялық әр алуандықты сақтау саласындағы келісімдер. Көшпелі жануарлар түрлерін қорғау саласындағы келісімдер. Қоршаған ортаны радиациялық ластанудан халықаралық құқықтық қорғау.	3	
	Семинар сабағы Халықаралық мәртебеге ие қоршаған орта объектілерінің түсінігі. Табиғат ортасындағы бөлек объектілер саласындағы Қазақстан Республикасының ынтымақтастығы. Әлемдік мұхитты халықаралық құқықтық қорғау режимі. Теңіз құқығы туралы конвенциялар. Атмосфералық ауаны халықаралық құқықтық қорғау режимі. Азон қабатын, әуе кеңестігін қорғау жөніндегі конвенциялар. Ғарыш кеңістігін халықаралық құқықтық қорғау режимі. Жануарлар әлемін халықаралық құқықтық қорғау режим. Биологиялық әр алуандықты сақтау саласындағы келісімдер. Көшпелі жануарлар түрлерін қорғау саласындағы келісімдер. Қоршаған ортаны радиациялық ластанудан халықаралық құқықтық	2	

	қорғау.		
4	Дәріс. Халықаралық экологиялық қатынастардың субъектілері. Шетелдік жер пайдаланушылар халықаралық экологиялық құқықтың арнайы субъектілері ретінде. Табиғатты қорғау саласындағы БҰҰ қызметі. ЮНЕП құқықтық мәртебесі. Экология саласындағы үкіметтік емес халықаралық ұйымдар. Халықаралық табиғатты қорғау одағының қызметі. Халықаралық қоршаған орта кеңесі.	3	МОӨЖ 2. 1. Климаттың өзгеруі туралы Киото Хаттамасы шеңберіндегі экологиялық қауіпсіздікті құқықтық қамтамасыз етілуі. 2. Орхус Конвенциясының негізінде экологиялық қауіпсіздікті құқықтық қамтамасыз етілуі. нысаны-жазбаша (реферат) тапсыру мерзімі 3,4 апта
	Семинар сабағы Табиғатты қорғау саласындағы БҰҰ қызметі. ЮНЕП құқықтық мәртебесі. Экология саласындағы үкіметтік емес халықаралық ұйымдар. Халықаралық табиғатты қорғау одағының қызметі. Халықаралық қоршаған орта кеңесі.	2	
5	Дәріс. Халықаралық экологиялық қатынастардың объектілері. Траншекаралық табиғи объектілер халықаралық экологиялық құқықтың арнайы объектілері ретінде. Әлемдік мұхитты халықаралық құқықтық қорғау режимі. Теңіз құқығы туралы конвенциялар. Атмосфералық ауаны халықаралық құқықтық қорғау режимі. Азон қабатын, әуе кеңестігін қорғау жөніндегі конвенциялар. Ғарыш кеңістігін халықаралық құқықтық қорғау режимі. Жануарлар әлемін халықаралық құқықтық қорғау режим.	3	
	Семинар сабағы Әлемдік мұхитты халықаралық құқықтық қорғау режимі. Теңіз құқығы туралы конвенциялар. Атмосфералық ауаны халықаралық құқықтық қорғау режимі. Азон қабатын, әуе кеңестігін қорғау жөніндегі конвенциялар. Ғарыш кеңістігін халықаралық құқықтық қорғау режимі. Жануарлар әлемін халықаралық құқықтық қорғау режим.	1	
Модуль 2. Экологиялық халықаралық ынтымақтастық түсінігі			
6	Дәріс. Экологиялық халықаралық ынтымақтастық түсінігі. Қағидалары, бағыттары және формалары. ТМД елдерімен Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасына салыстырмалы құқықтық сараптама жасау. Мемлекет аралық экологиялық кеңестің түсінігі. Мемлекет аралық экологиялық кеңестің құрылымы. Мемлекет аралық экологиялық қордың қызмет ерекшеліктері. Мемлекет аралық экологиялық қордың ұйымдық құқықтық формасы. Жақын және алыс шет елдермен Қазақстан Республикасының жалпы және ерекше ынтымақтастығы. Қазақстан Республикасының өзге елдермен ынтымақтастық бағдарламасы. Қазақстан Республикасының өзге елдермен ынтымақтастығының формалары. Қазақстан Республикасының өзге	3	МОӨЖ- 3 «Шетелдік экологиялық заңнамаларды құқықтық саралау» Нысаны жазбаша, мерзімі алтыншы апта. Бұл тапсырмаға дайындалу барысында студент шетелдік экологиялық заңнамаларға және ғылыми көзқарастарға негіздей отырып баяндама жазу.

	елдермен ынтымақтастығының әдістері. Қазақстан Республикасының экология саласында басқа елдермен ынтымақтастығы. ТМД елдері.		
	Семинар сабағы ТМД елдерімен Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасына салыстырмалы құқықтық сараптама жасау. Мемлекет аралық экологиялық кеңестің түсінігі. Мемлекет аралық экологиялық кеңестің құрылымы. Мемлекет аралық экологиялық қордың қызмет ерекшеліктері. Мемлекет аралық экологиялық қордың ұйымдық құқықтық формасы. Жақын және алыс шет елдермен Қазақстан Республикасының жалпы және ерекше ынтымақтастығы. Қазақстан Республикасының өзге елдермен ынтымақтастық бағдарламасы. Қазақстан Республикасының өзге елдермен ынтымақтастығының формалары. Қазақстан Республикасының өзге елдермен ынтымақтастығының әдістері. Қазақстан Республикасының экология саласында басқа елдермен ынтымақтастығы. ТМД елдері.	1	
7	Дәріс. Халықаралық ынтымақтастықтың қайнар көздерінің жалпы сипаттамасы. Табиғатты қорғау туралы бір жақты және көп жақты шарттар. Табиғаттың трансшекаралық объектілерін пайдалану туралы келісімдер. Қазақстан Республикасының Ресеймен ынтымақтастығының ерекшелігі. Қазақстан Республикасының экологиялық қауіпсіздік концепциясының қоршаған ортаны қорғаудағы маңызы. Орта Азиялық мемлекеттермен экологиялық ынтымақтастығының ерекшелігі. Халықаралық табиғатты қорғау одағының қызметінің басты бағыттары. Қоршаған ортаны қорғау туралы БҰҰ бағдарламасы – басты бағыттары. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы БҰҰ бөлек органдары олардың қызметі. Қазақстан Республикасы мен АҚШ-тың экологиялық ынтымақтастығы.	3	
	Семинар сабағы Табиғатты қорғау туралы бір жақты және көп жақты шарттар. Табиғаттың трансшекаралық объектілерін пайдалану туралы келісімдер. Қазақстан Республикасының Ресеймен ынтымақтастығының ерекшелігі. Қазақстан Республикасының экологиялық қауіпсіздік концепциясының қоршаған ортаны қорғаудағы маңызы. Орта Азиялық мемлекеттермен экологиялық ынтымақтастығының ерекшелігі. Халықаралық табиғатты қорғау одағының қызметінің басты бағыттары. Қоршаған ортаны қорғау туралы БҰҰ бағдарламасы – басты бағыттары. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы БҰҰ бөлек органдары олардың қызметі. Қазақстан Республикасы мен АҚШ-тың экологиялық ынтымақтастығы.	1	
8	Дәріс. Халықаралық экологиялық ұйымдардың	3	МОӨЖ 4 Экологиялық

	сыныпталуы және сипаттамасы. Қоршаған ортаны халықаралық қорғауға Қазақстан Республикасының қатысу нысандары. Правовой статус ЮНЕП, МСОП. Правовое регулирование деятельности Международного Экологического Совета		мәселелермен айналысатын БҰҰ – органдарының схемасын сызу. Тапсыру нысаны ауызша, тапсыру мерзімі сегізінші апта.
	Семинар сабағы Қоршаған ортаны халықаралық қорғауға Қазақстан Республикасының қатысу нысандары. Правовой статус ЮНЕП, МСОП. Правовое регулирование деятельности Международного Экологического Совета	1	
9	Дәріс. Жекелеген табиғат объектілерінің қорғаудың халықаралық құқықтық режимі. Әлемдік мұхитты халықаралық құқықтық қорғау режимі. Теңіз құқығы туралы конвенциялар. Атмосфералық ауаны халықаралық құқықтық қорғау режимі. Азон қабатын, әуе кеңестігін қорғау жөніндегі конвенциялар. Ғарыш кеңістігін халықаралық құқықтық қорғау режимі. Жануарлар әлемін халықаралық құқықтық қорғау режим. Биологиялық әр алуандықты сақтау саласындағы келісімдер. Көшпелі жануарлар түрлерін қорғау саласындағы келісімдер. Қоршаған ортаны радиациялық ластанудан халықаралық құқықтық қорғау	2	МӨӨЖ 5 Халықаралық «Қызыл кітап» туралы ережені оқу. Конвенция о международной торговле видами дикой фауны и флоры, находящимися под угрозой исчезновения (Вашингтон, 1973).. Нысаны жазбаша баяндама оныншы апта.
	Семинар сабағы Әлемдік мұхитты халықаралық құқықтық қорғау режимі. Теңіз құқығы туралы конвенциялар. Атмосфералық ауаны халықаралық құқықтық қорғау режимі. Азон қабатын, әуе кеңестігін қорғау жөніндегі конвенциялар. Ғарыш кеңістігін халықаралық құқықтық қорғау режимі. Жануарлар әлемін халықаралық құқықтық қорғау режим. Биологиялық әр алуандықты сақтау саласындағы келісімдер. Көшпелі жануарлар түрлерін қорғау саласындағы келісімдер. Қоршаған ортаны радиациялық ластанудан халықаралық құқықтық қорғау	1	
10	Дәріс. Қазақстан Республикасының халықаралық экологиялық ынтымақтастығын құқықтық реттеу – Аймақтық экологиялық орталықтың құқықтық мәртебесі. Аймақтық экологиялық орталықтың құқықтық мәртебесі. Аймақтық экологиялық орталықтың құқықтық түсінігі, қызметінің бағыттары. Аймақтық экологиялық орталықтың жүзеге асыратын жобалары.	2	
	Семинар сабағы Аймақтық экологиялық орталықтың құқықтық мәртебесі. Аймақтық экологиялық орталықтың құқықтық түсінігі, қызметінің бағыттары. Аймақтық экологиялық орталықтың жүзеге асыратын жобалары.	1	
11	Дәріс. Қазақстан Республикасының басқа мемлекеттермен халықаралық – экологиялық	2	. МӨӨЖ 6. Халықаралық

	ынтымақтастығының ерекшеліктері. Қазақстан Республикасы және Ресейдің экологиялық ынтымақтастығы. Қазақстан Республикасы және АҚШ-тың экологиялық ынтымақтастығы. Қазақстан Республикасы және Ортаазиялық аймақ мемлекеттерінің экологиялық ынтымақтастығы.		экологиялық ынтымақтастықты құқықтық реттеу. Бұл тапсырмаға дайындалу барысында студент халықаралық Қазақстан Республикасымен ратификацияланған
	Семинар сабағы Қазақстан Республикасы және Ресейдің экологиялық ынтымақтастығы. Қазақстан Республикасы және АҚШ-тың экологиялық ынтымақтастығы. Қазақстан Республикасы және Ортаазиялық аймақ мемлекеттерінің экологиялық ынтымақтастығы.	1	зандарымен дайындалуы тиіс. Қазақстан Республикасы Үкіметі және Израиль мемлекеті Үкіметінің арасындағы қоршаған ортаны қорғау саласындағы ынтымақтастығы туралы келісім (1995 Ерусалим қаласы) БҰҰ – ң Теңіз құқығы бойынша конвенция (Монтего-Бей, 10 декабрь 1982 г.) Қазақстан Республикасы Үкіметі және Түрік мемлекетінің Үкіметі арасындағы жануарлар дүниесі саласындағы келісім Алматы 1995. Тапсыру нысаны–жазбаша, тапсыру мерзімі 12, 13 апта.

ДӘРІСТЕР – 30 сағат, СЕМИНАРЛАР – 15 сағат.

Қолданылатын әдебиеттер мен нормативтік құқықтық актілер

Негізгі:

1. Колбасов О.С. Международно-правовая охрана окружающей среды.-М., 1982.
2. Международное эколого-правовое сотрудничества: Учебник. – Алматы: Данекер, – 2001 год.
3. Тюлеубекова С.Ш. Международное экологическое законодательство: Хрестоматия. – Алматы: Қазақ университеті, 2005. – 2006с.
4. Тюлеубекова С.Ш. Правовое обеспечение исполнения обязательств РК по экологическим конвенциям: Дисс. канд. юрид. наук: 12.00.06. – Алматы, 2003. – 190 с.
5. Тимошенко А.С. Формирование и развитие международного права окружающей среды. -М., 1986.
6. Петров В.В. Экологическое право России. Учебник. - М., 1995.
7. Ерофеев Б.В. Экологическое право России.- М., 1996.
8. Еичварин В.А. Охрана окружающей среды и международного отношения. -М., 1970.
9. Мауленов К.С. Нефтяное право Республики Казахстан и зарубежных стран. – Алматы: Жеті Жарғы, 2003. – 284с.
10. Стамкулов А.С. Трансграничные природные ресурсы Казахстана: Эколого-правовой режим // Юрист. – 2003.- №5. – С.32-36.
11. Гаврилова Ю.А. Правовое регулирование охраны и трансграничных природных объектов (на примере Республики Казахстан). - Дисс. Канд. Юрид. Наук: 12.00.06. – Алматы, 2006. – 143 с.
12. Сарсембаев М.А. Международное право. Общая и особенная часть. Учебное пособие. – Алматы: Ғылым, 1999. – 284 с.

13. Сарсембаев М.А. Международно-правовые отношения государств Центральной Азии. – Алматы: Ғылым, 1995. – 368с.
14. Лаптева Н.Г. Региональный экологический центр – как форма международного экологического сотрудничества - Дисс. Канд. Юрид. Наук: 12.00.06. – Алматы, 2008. – 133 с.
14. Копбасарова Ж. Международно правовая охрана от трансграничных загрязнений Дисс. Канд. Юрид. Наук: 12.00.06. – Алматы, 2006. – 143 с.
14. Алтаева К.Ж. Международная правовая охрана окружающей среды от загрязнения опасными отходами Дисс. Доктора PhD. – Алматы, 2009. – 193 с
15. Қабанбаева Г.Б. Қоршаған ортаны ғарыштық қызметтің жағымсыз салдарынан халықаралық құқықтық қорғау. – Дисс. Доктора PhD. – Алматы, 2009. – 160 б

Қосымша:

1. Робинсон Н. Правовое регулирование природопользования и охраны окружающей среды в США. Перевод с англ.- М., 1990.
2. Проблемы охраны окружающей среды в СНГ (Материалы международной научно-практической конференции). «Государство и право», 1995, N8.
3. Лисицын Е.Н. Экологическая политика США.-М., 1986. 4. Казахстан - международные договоры с государствами-участниками СНГ (с декабря 1991 г. по декабрь 1996 г.) - Алматы, 1997.
4. Международное публичное право. Учебник под ред. Бекашева К.А.-М.,1998.
5. Экологическое право России. Учебник под ред. Ермакова В.Д., Сухарева А.Я. - М., 1997.
6. Экологическая антология. Город XXI века. Под ред. Костиной Т. -Алматы,1999.
7. Янчук Т. Межгосударственное сотрудничество как условие решения экологических проблем.-Вестник межпарламентской Ассамблеи, 1995.
8. Охрана природы: международные организации, конвенции и программы. М., 1995.
9. Ишанкулов М. Международные экологические документы.- «Экология и устойчивое развитие», N24, 2002.
10. Токтасынов Т. Международное сотрудничество в решении глобальных экологических проблем: до и после конференции в Рио. - «Экология и устойчивое развитие», N27-8, 2001.
11. Международные договоры, ратифицированные Республикой Казахстан в сфере охраны окружающей среды. Сб. нормативных актов. – Составители: Межибовская И. и др. – Алматы, 2003. – С. 5-25.
12. Макаров О.И. Экоцид: постановка международно-правовой проблемы//Актуальные вопросы теории современного международного права. М., 1988. – 254 с.
13. Международное право. Учебник. Издание 2-е, дополненное и переработанное. Под ред. Ю.М. Колосова, В.И. Кузнецова. М., 1998.

Нормативтік құқықтық актілер және халықаралық шарттар

1. Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі 09 қаңтар 2007 жыл // Юрист анықтама жүйесі
2. Казахстан: международные договоры с государствами-участниками СНГ (с декабря 1991 по декабрь 1996 года). Алматы: «Баспа», 1997. – 298 с.
3. Конвенции о контроле за трансграничным перевозкой опасных отходов и их удалением (Базель, 23 марта 1990 г.). – Международное экологическое право и Центральная Азия: под ред. Э.В. Сиверса. – Алматы, 2001. – С. 325-366.
4. Конвенция о трансграничном воздействии промышленных аварий (Хельсинки, 17 марта 1992 г.) //www.urinfo/kaznet.kz.
5. Конвенция об оценке воздействия на окружающую среду в трансграничном контексте (Эспо, 25 февраля 1991 г.)//www.unep.org/env/eia.
6. Конвенция о международной торговле видами дикой фауны и флоры, находящимися под угрозой исчезновения (Вашингтон, 1973).

8. Рамочная Конвенция ООН «Об изменении климата» (Нью-Йорк, 1992 г.). 7. Венская Конвенция «Об охране озонового слоя» (Вена, 1985 г.).

9. Конвенция «О биологическом разнообразии» (Рио-де-Жанейро, 1992г.). 9. Декларация «РИО-92».-Экокурьер, 27 августа 1992 г.

10. Конвенция о гражданской ответственности за ущерб от загрязнения нефтью (Брюссель, 1969 г.).

11. Конвенция об охране культурного и природного наследия (Париж, 1972г.).

12. Конвенция об охране и использования трансграничных водотоков и международных озер (Хельсинки, 1992 г.).

13. Конвенция о запрещении военного или любого иного враждебного использования средств воздействия на природную среды (Женева, 1977г.).

14. Конвенция о трансграничном загрязнении воздуха на большие расстояния (Женева, 1979г.).

15. Конвенция об оценке воздействия на окружающую среду в трансграничном контексте (Эспо, 1991г.)

16. Конвенция о трансграничном воздействии промышленных аварий(Хельсинки, 1992г.).

17. Конвенция по борьбе с опустыниванием (Париж, 1994 г.).

18. Конвенция об охране всемирного культурного и природного наследия (Париж, 16 ноября 1972 г.) // www.unesco.org.

МӨЖ / МОӨЖ бойынша тапсырмалар және әдістемелік ұсыныстар.

МОӨЖ 1.

Халықаралық экологиялық заңнаманың даму және қалыптасу тарихы. Салыстырмалы құқықтық талдау жасау. Кемшілігі мен жетістігін Айырмашылығы мен ұқсастығын анықтау.

Тапсыру нысаны ауызша

Тапсыру мерзімі 2 апта.

МОӨЖ 2. (магистранттың таңдауы бойынша алынатын тақырып)

1. Климаттың өзгеруі туралы Киото Хаттамасы шеңберіндегі экологиялық қауіпсіздікті құқықтық қамтамасыз етілуі.

2. Орхус Конвенциясының негізінде экологиялық қауіпсіздікті құқықтық қамтамасыз етілуі.

нысаны-жазбаша (реферат)

тапсыру мерзімі 3,4 апта

МОӨЖ 3.

«Шетелдік экологиялық заңнамаларды құқықтық саралау»

Бұл тапсырмаға дайындалу барысында студент шетелдік экологиялық заңнамаларға және ғылыми көзқарастарға негіздей отырып баяндама жазу.нысаны-жазбаша (реферат)

тапсыру мерзімі 5, 6 апта.

МОӨЖ 4.

Экологиялық мәселелермен айналысатын БҰҰ – органдарының схемасын сызу.

Тапсыру нысаны жазбаша

тапсыру мерзімі 7,8 апта.

МОӨЖ 5.

Халықаралық «Қызыл кітап» туралы ережені оқу. Конвенция о международной торговле видами дикой фауны и флоры, находящимися под угрозой исчезновения (Вашингтон, 1973)..

Нысаны жазбаша баяндама оныншы апта.

тапсыру мерзімі 9, 10 апта.

МОӨЖ 6.

Халықараралық экологиялық ынтымақтастықты құқықтық реттеу.

Бұл тапсырмаға дайындалу барысында студент халықаралық Қазақстан Республикасымен ратификацияланған заңдарымен дайындалуы тиіс.

Қазақстан Республикасы Үкіметі және Израиль мемлекеті Үкіметінің арасындағы қоршаған ортаны қорғау саласындағы ынтымақтастығы туралы келісім (1995 Ерусалим қаласы) БҰҰ – ң Теңіз құқығы бойынша конвенция (Монтего-Бей, 10 декабрь 1982 г.) Қазақстан Республикасы Үкіметі және Түрік мемлекетінің Үкіметі арасындағы жануарлар дүниесі саласындағы келісім Алматы 1995.

Тапсыру нысаны–жазбаша,
тапсыру мерзімі 12, 13 апта.

БАҒА ҚОЮ САЯСАТЫ

Пән бойынша емтихандық баға аралық бақылау - 60% және аралық аттестация – 40% қосындысы болып анықталады және жалпы - 100% құрайды.

Егер студент семестр бойы аралық бақылау және ағымдағы бақылау бойынша жоғарғы баллдың жартынан (30%) азын алса емтиханға жіберілмейді.

Баға критерийі:

Ағымдағы және аралық бақылау – 60%;

Аралық аттестация (емтихан) – 40%;

Барлығы – 100%.

Білімді бағалау шкаласы:

Әріптік жүйе бойынша баға	Балдардың сандық эквиваленті	%-дық құрамы	Дәстүрлі жүйе бойынша баға
A	4,0	95-100	«Өте жақсы»
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	«Жақсы»
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	«Қанағаттанарлық»
C	2,0	65-69	
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D	1,0	50-54	
F	0	0-49	«Қанағаттанарлықсыз»
I (Incomplete)	-	-	«Пән аяқталмаған» (GPA санағанда есептелмейді)
P (Pass)	-	0-60 65-100	«Сынақ» (GPA санағанда есептелмейді PA)
NP (No Pass)	-	0-29 0-64	«Сынақтан өтпеді» (GPA санағанда есептелмейді)
W (Withdrawal)	-	-	«Пәннен бас тарту» (GPA санағанда есептелмейді GPA)
AW (Academic Withdrawal)			«Академиялық себептермен пәннен шығарылуы» (GPA санағанда есептелмейді)
AU (Audit)	-	-	«Пән тыңдалды» (GPA санағанда есептелмейді)

Академиялық мінез-құлық және әдептілік саясаты

Толерантты болыңыз, басқалардың пікірлерін құрметтеңіз. Қарсылықтар нақты формада тұжырымдалсын. Плагиат және басқа әділетсіз жұмыстарға жол жоқ. СӨЖ, аралық бақылау және емтихан тапсыру барысында көшіруге және басқадан көмек сұрауға, басқа адамдардың шығарған есептерінің көшірмесін алуға, басқа студенттің орнына емтихан тапсыруға жол берілмейді. Курстың кез келген мәліметін бұрмалаған студенттің қорытынды бағасы «F» болады.

*Кедендік, қаржылық және экологиялық құқық кафедрасының мәжілісінде
қарастырылды*

№ ____ хаттама « ____ » _____ 2011ж.

Кафедра меңгерушісі

**Заң ғылымдарының кандидаты,
доцент**

Н.Г. Лаптева

Дәріс оқушы

**Заң ғылымдарының кандидаты,
доцент**

Н.С. Баимбетов